

Mi lesz lapunkkal?

Nyolcadik számunkat tartja kezében a kedves olvasó. Szeptember óta már a 60. oldalon próbáljuk bizonyítani lapunk életképességét és fontosságát. Krónikánk eddigi története kis erkölcsi sikereket és egyre inkább pénzügyi kudarcokat mondhat magáénak. Ne szépítsük: lapunk veszteséges és ez az állapot tovább nem tartható. Az okok most már világosak – számunkra is. Gyöngyös „sajtópiaca” az ingyenesség szokásjogára épül. Ingyenes a heti reklámújság, amely teljesen lefedi a város hirdetősi piacát (másnak már nem jut belőle) és szintén ajándékként terjesztődik az önkormányzat havi értesítője is.

Hogyan lehetne ebből a helyzetből kitörni? Talán, ha lapunkat a város újságolvasó értelmisége és politikai elitje megvásárolná legalább 1000 példányban, több mint 100 Ft-ért – rendszeresen. Talán ha minden újságosstandon „szem elé” tennék lapunkat. Ezt érthető üzleti megfontolásból nem teszük. Ilyen és hasonló gondolatokkal foglalkoztunk, amikor értesítést kaptunk városunk polgármesterétől, hogy adjunk be egy ajánlatot az ún. városi újság megvalósíthatóságáról. Beadtunk.

Ajánlatunk a legutóbbi testületi ülésen napirendre került. Képviselőink furcsán fogadták. Úgy tettek, mintha lapunk szeptember óta nem bizonyította volna pártatlanságát. Pedig mi igyekeztünk minden lapszámunkban a kényesebb témákat, ügyeket a lehető legtöbb oldalról körüljárni. A „hallgattassék meg a másik fél is” elvét mi eddig is és ezután következetesen, komolyan vesszük.

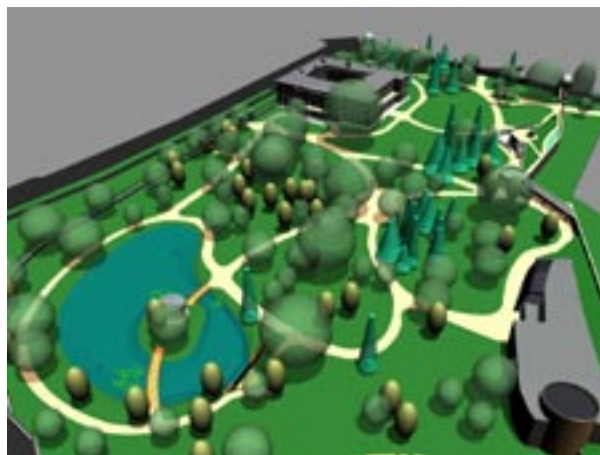
Elhangzott mindkét politikai oldalról a „függetlenség” fenntarthatósága, illetve tarthatatlansága – mint varázsszó. Erre szeretnénk válaszolni. Lapunk munkatársai között mindkét politikai oldalról származtatható vélemények megtalálhatók. Még sincs közöttünk viszály, diszharmonia. Miért? Mert számunkra a tények valós leírása és a vélekedések sokoldalú megjelenítése ökörszabály. Jelszavunk: a kiegyensúlyozottság. Helyt adunk minden véleménynek úgy, hogy megpróbáljuk elkerülni a sértő túlzásokat és a bulvárízű féligazságok tállalását. Ezt tudjuk ígérni. Ennyit tudunk ígérni a jövőre nézve. Ehhez kérünk bizalmat!

Szeretnénk minél pontosabb krónikása lenni városunknak. Munkatársaink száma – örömről – egyre bővül. Büszkén mondhatjuk, hogy Krónikánk körül lassan kialakul egyfajta „szellemi holdudvar”. Sokan drukkolnak fennmaradásunkért. Köszönet és hála érte!

Nem könnyű egy lapot elindítani, sem rendszeresen megjelentetni. Csak megszüntetni az. A köz érdekének kiszolgálása volt az egyik célunk, ezért most a köz érdekének képviselőitől várunk segítséget. Mi mást tehetnénk?
(Scriptor)

Megújul az Orczy-kastély és kert

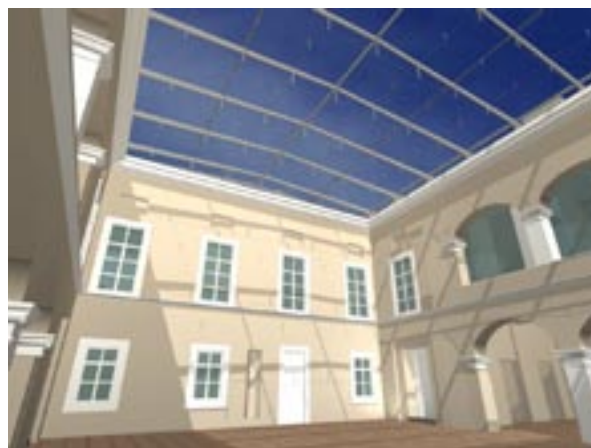
Gyöngyös Város Önkormányzata és a Heves Megyei Önkormányzat 2004. májusában közösen nyújtott be pályázatot a kastély és a kastélykert felújítására a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal Regionális Fejlesztés Operatív Irányító Hatóságához (ROP). A pályázat sikeres volt, 2004. október 13-án döntött az irányító hatóság arról, hogy a tervezett beruházás I. üteméhez 799.500.000 Ft támogatást biztosít. Az I. ütem teljes beruházási költsége 820.000.000 Ft, a különbséget önerőként 79%-ban a Heves Megyei Önkormányzat és 21 %-ban Gyöngyös

lenleg található nemzetközi hírű természettudományi kiállítás méltó körülmények közé kerüljön. A kastélyudvar befedésével új tér alakul

alább részben - eredeti pompáját mutatja majd.

A történelmi kert helyreállítása, újra élettel való megtöltése teljesen megvalósulhat. Ebben az építési ütemben elkészül a kert megfelelő mikroklímáját biztosító kőkerítés. A gloriettek felújítása befejeződik, melyben kiállítóterek is helyet kapnak. A park teljesen megújul és elkészülnek az akadálymentes közlekedést biztosító kerti utak és járdák is. Az új parkban botanikus kert is létesül. Természetes, hogy a beruházás későbbi elemeinek bizonyos rész munkái is megvalósulnak, mint pl. a lepkeházhoz, a természettudományi pavilonhoz, a grottához és a tóhoz szükséges közművek. A Dobó utcai járda átépítésével 40 parkolóhely is készül.

Város Önkormányzata biztosítja. Az önerő előteremtésével kapcsolatban egy másik, a Belügyminisztérium által kezelt pénzalaphoz is pályázott a két önkormányzat, szintén sikeresen, így a beruházáshoz ténylegesen biztosítandó önerő a Heves Megyei Önkormányzat részéről 6.478.000 Ft, Gyöngyös Város Önkormányzata részéről 1.722.000 Ft. Az I. ütemben az Orczy-kastély eredeti stílusjegyeknek megfelelő felújításával lehetővé válik, hogy a kastélyban je-

ki, amely lehetőséget biztosít hangversenyek, előadások, tudományos konferenciák és egyéb kulturális rendezvények számára. A fedett kastélyudvar ad majd látványos helyet a híres mamutcsontváza számára. Az épület akadálymentesen megközelíthető lesz, az emeletrejutást új lift biztosítja. A kivitelezés előtt a műemléki hatóság további régészeti kutatásokat írt elő a már részben föltárt falképek teljes rekonstrukciója miatt. Várhatóan ezért a kastély a felújítás után - leg-

2004 decembere a „Berze” Gimnáziumban

A hagyományokat a jelenben élők teremtik és gyakorolják. Fokozottan érvényes ez egy olyan intézményre, amelyik a 371. tanévének a közepén jár.

December a várakozás, az ünnepek és a diák hagyományok hónapja nálunk, a szorgos tanulással mellett.

December 4.

December elején tartottuk a szalagavatót. Ez az egyik legrégebbi diák hagyomány, az első lépés az „érettség” felé. Más városokban gombavatónak hívják, vagy „sárgulási bált” rendeznek. Nálunk mindig van egy elegáns, ünnepélyes és meghatározó része; halk színpogás hallatszik a nézőtérben, az anyukák diszkrétan előveszik zsebkendőiket, az apukák büszkén szemlélik öltönyös fiatalemberre átváltozott zabolázhatatlannak hitt fiukat. Az est második része harsányabb, nevetéssel, poénnal, hiszen az

osztályműsorokban a gyerekek kitűnő érzékel tartanak görbétüköt önmaguk és tanáraik elé.

December 2. és 7.

Két esemény kapcsán is vártuk a leendő berzéseket: beiszkolázási tájékoztatót, bemutatót, nyílt napot tartottunk, szülők és gyerekek ismerkedtek a nagy múltú épülettel, és a benne folyó sokszínű élettel. Várjuk az általános iskolásokat, hogy legyen, aki továbbviszi a gimnázium hagyományait!

December 17.

A téli szünet előtti napokra készül el a gimnázium évente megjelenő Értesítője is. Ebben a tartalmas, magunk által szerkesztett kiadványban mindig az előző tanév krónikáját, eseményeit, eredményeit rögzítjük, sok képpel, riportokkal, cikkekkkel. A tanulók novellái, versei, élménybeszámolóit mellett pedagógusaink

tudományos munkái is helyt kapnak az Értesítőben. Érdemes lesz majd olvasgatni a téli szünetben.

December 18.

Hetek óta a tanári szobából karácsonyi dalok szűrődnek ki: a tanárok alkalmi kórusa és zenekara készül a karácsonyi koncertre! Ez a szép esemény is hagyománnyá vált már. Az utolsó napot a téli szünet előtt a ferences templomban egy ünnepi karácsonyi hangversennyel zárjuk. A ferences atyák erre az alkalomra befogadják a gimnazistákat. Köszönet érte. A kicsik betlehemes játékot mutatnak be, kórusaink, a szólisták a jászol mellett már a karácsony hangulatát teremtik meg.

Szép karácsonyt kívánok mindenkinek!

Balázs Mária
igazgatóhelyettes

Van egy hely szép városunkban, ahol egy picit megáll az idő. 110 év nyugalmát, békéjét sugározza és 110 év felhalmozott értékeit közvetíti a felnővekvő nemzedékek számára. Átlépve a túlságosan anyagiassá vált világ rohanását, a mesterségesen „pörgésre” kényszerített életmód zaklatottságát itt tisztelik a szépséget, a jóságot, a hagyományosan „jó” dolgokat. Van idő megnézni a csodás ólomüveg ablakot, az ódon falakat, a gyönyörű freskókat. S ez a nyugalom, mely hagy időt és türelmet megcsodálni egy szép rajzot, a táncosok lágy mozdulatait, vagy „férfiás” verbunkját, s lehetőség nyílik megsimogatni egy igyekvő gyermek fejét s meglátni a gyermeki szemekben az igényt a türelemre, szeretetre.

Kis iskola a „Rákóczi”! Ettől lesz olyan, mint egy nagy család. Mindenki ismer mindenkét. Mindenki szurkol mindenkire.

Egy csapatként veszünk részt a szüreti felvonuláson, ahol előző évben a „Közönség díját” ez évben pedig a „Hegyközség díját” vehettük át.

Több tucat éremmel tértek vissza úszóink, röplabdázóink és kosarasaink a Mátrai Olimpia versenyeiről. E mellett volt energiájuk gyermekeinknek a Kömlői emléké-

versenyen a „Legeredményesebb iskola” címet megszerezni.

Táncsoportjaink hol a testvérváros Ringsted küldötteit varázsolták el, hol Gyöngyös illetve az ország műértő közönségét kápráztatják el magas színvonalú műsoraikkal. Egyre népszerűbb és magasabb szintűek gáláink, mind a Rákóczi; mind pedig a Tánc Világnapja alkalmából rendezett Táncgála.

Nagyszerű és lelkes gyermekeink minden évben bizonyítják tudásukat a versenyeken, és felvételiken. Aki látja a mosolygós gyermekarcokat az megérez valamit a „Rákóczi szellemiségéből”. Itt partner a diák és a szülő, akikkel együtt alakítjuk az iskola életét, s erre a szellemiségre neveljük a „Rákóczi unokáivá” avatott 1. osztályosokat.

A „Rákócziiban” a takarítótól kezdve az igazgatóig mindenki azért dolgozik, hogy olyan ifjú emberek nőjenek itt fel, akik „kiballagva” az életbe megállják a helyüket az élet bármely területén, de mindig emberek maradjanak, tisztelve és becsülve másokat. Ne menjenek el érdektelenül a szép-

ség előtt s megértsék, hogy „szép az, mely érdek nélkül tetszik”.

Ezért van az, hogy minden rémhír ellenére a Rákóczi nép él és

létezik, teszi a dolgát, s teszi ezt töretlenül hittel az emberek, a gyermekek iránt.

A „RÁKÓCZISOK”

Miért szeretem iskolámat?

Ahogy teltek a napok, hetek, hónapok, már úgy éreztem magam, mintha egy nagy család tagja lennék. Büszke voltam arra, amikor „Rákóczi unokáivá” avattak, mikor felléphettem a Rákóczi és a Táncgálán, mikor szurkolhattam az iskola kosárlabda csapatának. Vajon a világban mennyi ilyen „unoka” élhet még?

Felemelt fejjel megyek az úton, mert én „Rákóczi” vagyok. Látom az emberek arcán az elismerő pillantásokat, mikor belépni látok az iskola kapuján, mert nem lehet mindenki „Rákóczi”. Ezt mondjuk a kisebbeknek, köztük a húgomnak is, aki már második éve szintén közénk tartozik.

Szeretem a tanárokat, mert mindig számíthatok rájuk, szinte úgy, mint otthon szüleimre.

Szeretem a társaimat, akikkel mi egy nagy családdá váltunk az eltelt idő alatt.

– Hát ezért szeretem én az iskolámat, mert az iskolám is szeret engem!

Záprel Fanni

TELJESKÖRŰ NYOMDAI SZOLGÁLTATÁS • TELEFON: 37/312-689 • *Kontur* Kft.

Lapunk számára is fontosak a kontúrok, ezért választottuk nyomdai partnerként őket!

A közigazgatás egyenköpenyét kis ideig szögére akasztva, rácsodálkozó szellemi sétát tettem a Fő téren térben és időben.

1954 augusztus 13. (péntek)
Gyöngyös fő tere a Sztálin tér. Szép, kézzel festett cégfeliratok (Háztartási bolt – nemzeti vállalat, édesség bolt – nemzeti vállalat, Teherfuvar – nemzeti vállalat, Gyógyszertár, Dohány, Állami könyvesbolt, Textilárak, DÉFOSZ (Éljen alkotmányunk!), Fényképész, Női fodrász–kozmetika, Gyöngyös-Egervideki Borforgalmi vállalat stb.) kedvesen esetleges betűkkel jelzik, belül mit rejt a portál. A kirakatok egyszerűek, nem hivalkodóak, nem mutatósak. A tér közepén, az emelt szegéllyel „úszó” gyalogos sziget egyik padján – a fák árnyékában – vékony, fejkendő asszony az – édességboltban – imént vásárolt ostyát eszegeti. Lábánál fonott kosár és egy tejeskanna. Mellette ül tizéves-forma unokája virágmintás ruháscskában, szandálban. Hajában egyszerű fehér szalaggal. Mögöttük, az úton túl, a járdán fiúk beszélgetnek. Egyikük kerékpáron ülve, a másik zsebre-tett kézzel. Mellettük fához támaszkodik egy mezítlás kamasz, hóna alatt ropogósra sült illatos, meleg kenyér. Vár valamire. Talán arra, hogy ezt a pillanatképet befejezem, aztán majd tovább indul.

2000 augusztus 13. (vasárnap)
Gyöngyös, Fő tér. Ébredzik a város, és a demokrácia. Tíz éve. Végre megkapjuk, átvesszük, ami nekünk és értünk készült, a „megfiatalított” Fő teret. Kisimult. A korábbi négy emelt szegély eltűnt, aszfalt-kőburkolat-aszfalt változik lépcsők nélkül, faltól falig. Nagy a készülődés. Országosan ismert vendégek jönnek, hogy átadják a milleniumi zászlót és a jól megérdemelt Hild János érdemérmét. A régi, jól megszokott nagy lombkoronák helyett, egyleg a fiatal

Fő tér – holt tér? II.

Szubjektív ténfergések a főtér körül

fasor első lombhajtásai alatt. A fák már csak ilyenek. Előbb vékony kis csemeték, majd elröppen tíz-húsz év és vaskos, terebélyes „baráttá” nőnek. Óvodáskorú kisfiú és kislány „méregeti a vízszintet” a „napos” és „holdas” kútban felváltva, anyukájuk feddését meg sem hallva. Fiatal lány fiatalos anyukájával nézelődik az ékszerbolt kirakatában. Talán az érettségire kapott pénz elköltésén „fáradoznak”. Egy nagymama megpróbálja utolérni kerékpáros kisunokáját, aki a „farkasos” kút körül „kering”. Két fiatal pár fagyaltot nyalogatva sétál dél-felé a „testvérvárosok kútjához”. Tekintetük időnként a távolba réved, láthatóan gondolkodnak. A jövőn.

2004. augusztus 13. (péntek). Minden műalkotás, a gyöngyösi Fő tér is érzéseket, érzelmeket vált ki belőlünk. Természetes, hogy van akinek tetszik, és van akinek nem, ha szubjektíven ítéli meg. Aki életének nagy részében a „rég” Fő teret megszokta, megszerette, életének, fiatalágának sok-sok kedves emléke kötődik hozzá, érthető módon érzi úgy, hogy elvesztett valamit a Fő tér átalakításával. Az újat megszokni akkor is nehéz, és

időbe telik, ha korszerűbb, szebb, mint elődje volt.

Ezért beszélünk időről-időre Fő terünkről, no meg azért, mert kedveljük. Szeretnénk, ha még jobb lenne.

Az időjárás vitathatatlanul befolyásolja a szabadban való tartózkodásunkat, ezért semmi furcsa nincs abban, ha télen kisebb a nyüzsgés. Öröm látni ugyanakkor, hogy az időjárás kedvesebbé változásakor idősek és fiatalok, a kismamák, a gyermekek, a fiúk és lányok milyen jókedvűen sétálnak a téren, ülnek, beszélgetnek a padon, vagy fagyiznak egy dolgos, megszokott, egyszerű hétköznapon. Az idősebbek mesélik, hogy régen, az ő fiatalokkorukban megszokott dolog volt, hogy hétvégén eljöttek a Fő terre és körbe-körbe sétáltak, korzóztak, miközben beszélgettek. Nem volt televízió, házimozi, a filmszínház sem vetített minden nap, viszont nagy igény volt arra, hogy lássák egymást a patrióták, beszélgessenek, sétáljanak. Ma rohanunk, nincs időnk sétálni, nézelődni és társalogni. Nem a Fő tér változott nagyot, hanem mi magunk.

A Mátra Honvéd Kaszinóban, a Tourinform galériában mindig

van kiállítás, bárki megnézheti díjmentesen. Van cukrászda, van étterem – mint régen – könyvesbolt, ajándékbolt, illatszerbolt, fodrász, ékszerbolt, élelmiszerbolt sok-sok fa, padok és díszkutat. Napközben virágpiac tölti meg a tér déli részét, délután siető, igyekvő emberek és diákok, sétáló, babakocsis kismamák. Van lehetőség kiülni, megpihenni kicsit, kirakatot nézegetni, nyugodtan beszélgetni.

A tér legutóbbi átépítése, korszerűsítése óta négy év telt el. A fák növényben, lombkoronájuk még nem ér össze, de már sokat nőtt. A szökőkutak észrevétlenül, de hatásosan teszik kellemesebbé a tér mikroklimáját. A gyerekek, akik ma babakocsiban nézelődve, a díszkút kávján ülve, az ajándékbolt kirakatánál játékkért üvöltve, a fiúk a lányok után a lányok a fiúk után epedve, füttyülve cseperednek vajon hogy vélekednek majd az „új” Fő térről. Holt tér volt? Volt holt tér?

2054 augusztus 13. (csütörtök)
Gyöngyös fő tere az Európa tér. Az Európai csatlakozás 50. évfordulójának tiszteletére a város átkeresztelte legidősebb terét, bár felvetődött a régi vasútállomással kialakított – legfiatalabb és legkorszerűbb – térként ismert Sárhegy tér átnevezésének gondolata is. A két éve átalakított és újjáépített Fő tér közel felét elfoglaló vízfelület – az újonnan ültetett gesztenye fákkal –, a turisták és városlakók számára kellemes mikroklimát biztosít, a globális felmelegedés ellenére.

Az ezredforduló környékén születettek kicsit szomorúan, nosztalgiaival gondolnak a Fő terre, a kedves díszkutatokra, az illatos hársakra, de egyre jobban érzik magukat az új téren is. Főleg amikor az unokákkal csónakázhatnak.

.... és ez így folytatódik. Az idő végézetéig. Carpe diem!

Németi László

ÜNNEPÉLYES BANKKÖLTÖZÉS MÁTRAFÜREDEN

Az Abasár és Vidéke Takarékszövetkezetnek 1989-től van kirendeltsége Mátrafüreden. Dr. Szűrszabó Gusztáv ügyvezető igazgató elmondta a Krónikának, hogy a költözéssel háromszor nagyobb alapterületű, kulturáltabb környezetben tudják fogadni az ügyfeleiket.

Új – a Mátrában egyedüli – szolgáltatásuk az ATM bankautomata, amellyel nagy hiányt pótolnak, hiszen az idegenforgalmi régióban erre nagy igény van. Mátrafüred lakosságának 80

%-ával vannak üzleti kapcsolatban, ami mindenképpen a hitelesség és a megbízhatóság jele. Hét kirendeltsége van a takarékszövetkezetnek (Gyöngyösön a Rózsa út 9. szám alatt).

Karácsony előtt minden évben meghirdetik az Aranycsengő személyi hitelakciót 1 M Ft-ig, amely december 31-ig vehető igénybe. A kedvező kamatfeltételek (14%) és az általános felhasználás lehetősége miatt igen népszerű ez a hitelakció. A környéken – mint pénzügyet

– egyedüli szolgáltatása a záloghitel aranyzálog fedezetre. Vállalkozók részére Széchenyi kártya igénylési lehetőség van, és a home-bank szolgáltatásai elsősorban a vállalkozói köröket célozza meg a kényelmes – otthonról történő – ügyintézés lehetőségével. Évente több kedvezményes betét- és hitelakciót szerveznek, ezért érdemes tájékozódásképpen betérni az Abasár és Vidéke Takarékszövetkezetbe.

Rostás Gabi

Mátrai Gyógyintézetek – lendületben : Vezekényi-emlékülés, kitüntetések a Bugát Pál Kórházban

A mátrai szanatóriumról írta *Dr. Genersich Andor* igazgató-főorvos 1932-ben a Népegészségügy című orvosi szaklapban: „Sok szanatóriumot, klinikát, kórházat láttam, de ezeknek impressziói mind eltörpülnek e szanatórium megpillantásának élménye mellett. A magyar építészet eme remekművének méltó keretet ad a természet, amely mint féltett kincsét övezi a szanatóriumot.” Közép-Európa legnagyobb és legkorszerűbb közegészségügyi intézete volt az 1930-as években a Magyar Királyi Állami Horthy Miklós Gyógyintézet, amely egyben a TBC elleni küzdelem fellegvára volt. E betegség visszaszorulásával eredeti szerepe megváltozott és ma már a tüdőgyógyászaton belül főleg az allergiás, a krónikus légzőszervi és a daganatos betegségek gyógyhelye.

2000. november elsejétől *Dr. Négyesi Zsolt* a Mátrai Állami Gyógyintézet (MÁGY) főigazgatója. Az örökség 100 M Ft-os (30 napot meghaladó) adósság, és a műszaki állapotát tekintve is egy lepusztult intézet. A tetemes adósság az előnytelen szerződésekből – elsősorban a szolgáltatások terén –, a párhuzamosságokból, és a Szociális Otthonnal kötött szintén előnytelen szerződésekből, és az abból eredő veszteségekből adódott. A 2001-es esztendő az adósság-spirálba került intézet gazdasági stabilizációjának éve volt. A gazdaság ésszerűsítésével, és pályázati pénzek bevonásával megkezdődtek Mátraházán és Kékestetőn a fejlesztések és a beruházások (pl. I és II. pulmonológiai osztály nagy felújítása, keverék-infúziós laboratórium és nappali kórterem a citosztatikus kezelésekhez, Kékestetőn környezetvédelmi beruházások, akadály-mentesítés). 2004 második felében egységes integrált kórházi informatikai rendszer került bevezetésre, továbbá a minőségbiztosítási rendszert is tovább kívánják fejleszteni.

Ez év július 1-től új feladatokkal bővült az intézet szakmai struktúrája: intenzív betegellátás hat ágyon; kardiológiai járóbeteg szakellátás, echokardiográfiai járóbeteg szakellátás. Az intézet hét pályázatot nyert el. Például a Magyar Rákellenes Liga pályázatán egy video-bronchoszkópos rendszert és a citológiai vizsgálatokhoz szükséges korszerű mikroszkóp-hoz jutott. Az intenzív ellátás, a radiológia, a kardiológia, a bronchológia és a laboratórium korszerű, új eszközökkel lett felszerelve, amely illeszthető a kórházi informatikai rendszerhez. Az országos szintű feladat ellátása mellett a régióban hangsúlyosabb szerepre készülnek, kiemelten a rehabilitáció területén, a szabad kapacitások kihasználását pedig a gyógyturizmusra építenék. Pályázati pénzekből gyógyturisztikai fejlesztések történtek Kékestetőn, és ezzel összefüggésben már elindult – szintén pályázati pénzből – a nyelvi képzés. Az országban tapasztalható, krónikus orvos hiány és az elvándorlás ellenére hat új szakorvos jött az elmúlt két évben, amelyből kettő az intézetben szakvizsgázott, ugyanis akkreditált szakképző hely a MÁGY a pulmonológiai képzésben.

A MÁGY példája jól mutatja, hogy vannak lehetőségek, amelyekkel más egészségügyi intézmények is élhetnek. A finanszírozásban nincs benne sem az amortizáció, sem a fejlesztés, de egy ésszerű gazdasági programmal, a címzett és céltámogatások rendszerének hatékonyabb felhasználásával, az európai uniós, valamint egyéb pályázatokkal megteremthetők ezek pénzügyi feltételei. Mindezzel kiváltható a magántőke szerepe és az egyenletes fejlesztés – ha nem is robbanásszerűen – biztosítható.

A Bugát Pál Kórházban 1988-ban **emlékérmet** alapítottak, melyet a kórházalapító **Vezekényi Istvánról** neveztek el. Az érem alapításának célja az arra érdemes személyek munkásságának méltó elismerése.

A **Vezekényi-emlékérmet** az intézet olyan, aktív vagy nyugállományú dolgozója kaphatja, aki hosszú időn át munkája során kiemelkedő tevékenységet végzett, elősegítve a kórház fejlődését, a betegellátás színvonalának emelkedését, az intézet szakmai tevékenységét.

A Bugát Pál Kórház igazgató tanácsa és érdekvédelmi szervezetei a kórház fennállásának 165. évfordulója alkalmából **Wiltner-emlékérmet** alapítását határozta el.

Az emlékérmet **Wiltner Sándorról**, a kórházat 1936 és 1957 között irányító, gyöngyösi születésű igazgatójáról nevezte el, megőrizve e nagy formátumú gyógyító emlékét. A róla elnevezett díjat olyan érdemes személy, közösség, szervezet kaphatja, aki a kórház tevékenységét kiemelkedő módon elősegítette.

2004. év Vezekényi-emlékérem kitüntetettjei:

Dr. Lovász Teréz főorvos asszony Debrecenben végezte az orvosi egyetemet. Tanulmányai befejezése után 1970-ben került Gyöngyöstre és a Bugát Pál Kórház férfi pszichiátriai osztályán kezdett el dolgozni. Néhány évvel később 1978-ban megpályázta az akkori Ideggondozó főorvosi állását, melyet el is nyert. **Dr. Thuróczy János** igazgató főorvos mellett a helyettes kórházigazgató főorvosi teendőket is ellátta.

Saját kezdeményezésésként 1994-ben **dr. Hasuly Rózsa** pszichiáterrel kezdtek el szervezni a Telefonos Lelkisegély Szolgálatot. Egészen 1997-ig közösen vezették a stábot. Öt éven át térítés nélkül végezték áldozatos munkájukat. Jelenleg **dr. Lovász Teréz** főorvos asszony egyedül irányítja a szolgálat önkéntes munkatársait. Az elmúlt években – elismert szakemberként – részt vett a város kábítószer-ellenes fórumának munkájában. 1978-ban Heves Megye Egészségügyéért, 1986-ban Kiváló Munkáért elismerést kapott. Pártoló tagja a Máltai Szeretetszolgálat Gyöngyösi Szervezetének, évekig térítés nélkül volt lelki gondozója a mátrafüredi Gondviselés Házában lakó idős embereknek.

I. Belgyógyászati és Kardiológiai osztály

Mind nagyságrendjében, mind betegforgalmában a Bugát Pál Kórház egyik meghatározó osztálya az I. Belgyógyászati és Kardiológiai osztály.

Ha az intézet ellátási körzetének egészségügyi adatait vizsgáljuk, szembetűnő, hogy a szív- és érrendszeri betegek száma milyen jelentős mértékben emelkedik. Egyre több beteg szorul kórházi ellátásra, a belgyógyászati betegek nagy százaléka választja az I. Belgyógyászati és Kardiológiai osztályt. A kórház közel 22 ezres fekvőbeteg-forgalmából az osztályon 6 ezer beteget gyógyítanak évente. Ha a járóbeteg adatokat nézzük: havonta 2400 beteg jelenik meg az osztályhoz tartozó szakrendeléseken.

Az osztály szakmai sikeréért könyvelhette el az elmúlt évben a város Fő terén megrendezett Szív napi rendezvénysorozat.

Az I. Belgyógyászati és Kardiológiai osztály olyan szakmai csapat, mely évek óta folyamatosan emelkedő betegforgalom mellett dolgozik. Munkája, szakmaisága, munkatársi kapcsolatrendszere példaként állítható a Bugát Pál Kórház közössége elé. Az intézet legrangosabb díja, a Vezekényi-díj ebben az évben is méltó és megérdemelt közösség birtokába került.

2004. év Wiltner Sándor –díj kitüntetettje:

Dr. Magda Sándor személye és a gyöngyösi főiskola, mint intézmény évtizedek óta összefonódik a Bugát Pál Kórházban folyó tudományos munkával. A főiskola, mint az orvosi konferenciák ideális színhelye vonult be a kórház újkori történetébe. Jó szimbiozis ez egy kisvárosban – érvelhetnénk tovább, hiszen két olyan intézmény együttműködéséről van szó, ahol napi feladat követni a szakma legfrissebb eredményeit, az oktatás, illetve a gyógyítás érdekében. **Dr. Magda Sándor** tudatosan vállalta fel ezt az együttműködést, teret, helyet lehetőséget teremtve a konferenciák szervezőinek. Az intézet munkatársai meghatározó többséggel jelölték és tartották érdemesnek e díjra a fent felsorolt tények okán **dr. Magda Sándor** rektor urat.

E a megtisztelő elismerésnek különleges rangot ad, hogy mögötte mindenkor önzetlen segítség, érdek nélküli támogatás van.

Szobor a muzsikáról – értelmi fogyatékosok ellátása – térfigyelő kamerák – lövőtávolság a közutakból

Gyöngyös polgármesterének egy átlagos munkanapja – közelről

Nemcsak országgyűlési képviselőink munkája számít közérdeklődésre, hanem a város vezetője is. Gyöngyös polgármesterét, HIESZ GYÖRGYÖT a városlakók szavazatainak többsége választotta meg 2002-ben. Méltán érdemel tehát figyelmet személye és munkája.

1956. november 1-én született a Nógrád megyei Kisterenyén. Nagyjapja az egykori bárói nagybirtok gazdasági intézője, aki fiát, idősebb Hiesz Györgyöt szintén mezőgazdász pályára szánja, de ő szerencsétlenségére megjárja a II. világháborút, hadifogságot, majd koholt vádak alapján, 1950-ben a hírhedt recski kényszermunka-táborba hurcolják. Onnan 1953-ban szabadul. Feleségét, Annát szintén bebörtönözték, ő Kalocsán töltött – ártatlanul – két évet. Kiszabadulásuk után 1955-ben született Györgyi lányuk, majd 1956-ban György, 1963-ban Mónika és végül négy évvel később, Ferenc. Édesapjuk 1971-ben bekövetkezett korai halála, édesanyjuk rokkant-nyugdíjazása nagy anyagi terhet rótt a csonka családra.

Hiesz György középiskolai tanulmányait már Gyöngyösön végezte, majd felvételt nyert a Kertészeti Egyetem Gyöngyösi Főiskolai Karára. Ezt követően ugyanitt szakoktató, majd tanársegéd. Aktívan részt vesz a KISZ-életben, a főiskola KISZ-titkára, később az MSZMP tagja. 1987-től a főiskola pártszervezetének titkára, majd a rendszerváltó politikai megújulást elősegítő Reformkörök Országos Tanácsának tagja. 1989-től az MSZP alapító tagja. 1990-től városi képviselő. 1994-től országgyűlési képviselő két cikluson keresztül, 2002-től Gyöngyös polgármestere.

Hobbija a futball és a horgászat. Felesége, Anna a Signal Biztosító megyei képviselőjének vezetője. Bernadett lánya diplomás szállodai szakember, jelenleg Angliában dolgozik, György fia utolsó éves főiskolai hallgató a Nemzetközi Kapcsolatok szakon, Anna lánya most első a Berze Nagy János Gimnáziumban.

December 2-án fél 8-ra voltam hivatalos a polgármesteri irodába, de már megelőzött a zeneiskola igazgatója, aki érkezéskor már javában tárgyalt Hiesz úrral. Először áttekintették az iskola épületének állapotát és a halaszthatatlan tetőcsere munkálatait. Különös gonddal és aggodalommal említve a Műemlékvédelmi Felügyelőségtől várt engedélyeket és esetleges korlátozó előírásokat. Ezt követően az igazgató úr javaslatát kezelték. Szeretne még egy rézfúvós tanári státuszt, melyre talált anya-

gi fedezetet, valamint egy szép szobor felállítását kezdeményezné, ami a muzsikát ábrázolná. Amint tapasztaltam, az igazgató kérései megértésre találtak.

Következő állomásunk az *Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona* volt, ahol *Beneiné Maka Piroška* fogadott. Ott éppen egy közbeszerzési pályázat vállalkozói felmérésének közepébe csöppentünk. Amint megtudtam: 9,5 millió Forintot nyert a város a BM kistérségi pályázatán erre az otthonra, melyből nem csak a vízszelvényeket újítják fel. Közben félrevonultunk az igazgatóval és azt vizsgáltuk hogy miként lehetne még több rászorultt ellátni az otthonban – még jobban kihasználva az állam e célra szánt szociális juttatásait. Itt merült fel a hamarosan megvásárolandó busz szükségessége, amivel majd meg lehet oldani a távolabb lakó és zömében mozgássérült értelmi fogyatékosok szállítását is. Ezzel is átmenetileg tehermentesíteni, az ilyen sorsú családokat.

Az újabb helyszínen, a *Logodi utcai Öregek Otthonában* már nagyon vártak. A polgármester – ígérete szerint negyedévente látogatja meg az összes, ilyen jellegű otthont. Köszönik az étkezés minőségének javulását, panaszzalják a televízió-programok hiányát, kérik a 40 m-nyi járdát az intézmény könnyebb megközelíthetőségének érdekében. Egy vidám, idős úr tangóharmonikát szeretne, mert ő tud azon játszani a „női személyek” mulattatására. Mások a környék önkormányzati képviselőinek látogatását hiányolják. Hiesz polgármester ígéret tesz arra, hogy a saját pénzügyi keretéből biztosítja a szükséges összeget a kábeltévé egész évi előfizetésére. A harmónika beszerzését is megértéssel feljegyzti, valamint megígéri, hogy utána néz a helyi képviselők elmaradt aktivitásának is.

Másik helyszín, a *Petőfi utcai Öregek Klubja*. Itt is már nagyon várnak. Az ülések is a díszvendéghez vannak igazítva, mégsem akar beindulni a beszélgetés. Nem kérdez senki elsőnek. Végül az egyik gondozónő törli meg a csendet és a Petőfi utcától nyugatra lévő otthonának gondjaival kezd. Nagy a sár, sok az összeférhetetlen szomszéd, akik állattartásukkal szennyezik a környezetet és zavarják az utca életét. Erre már beindul a panaszáradat: Többben kifogásolják az engedély nélküli állattartást. Majd jönnek a történetek. A víztorony melletti közkútból itatják a lovakat, sőt olykor az utcán

történik a lovak fedeztetése is! Egy idős, láthatóan szomorú, megviselt úr (mint később megtudjuk: nemrég halt meg a felesége) panasolja, hogy a szomszédjától ellopott 120 db méztároló alumínium kannát úgy, hogy az ő kerítéséből bontottak ki rést és azon keresztül másztak át szomszédjához, aki régóta kórházban fekszik.

Vékony, beteges tartású, 50-es nő meséli, hogy a szomszédja sértegeti, veréssel fenyegeti, ő pedig egész nap fél, hiszen beteg is. Havi 20 000 Ft a jövedelme, itt tölti napjait a klubban. Itt kap ingyenesen ebédet, élettársa is rokkantnyugdíjas. Mit mondhat erre egy polgármester? Ígéri, hogy beszél a városi rendőrkapitánnyal, utána néz az ügynek. Mint megtudom, a klubban 415 Ft egy ebéd. Ennek felét, harmadát vagy semmit sem térítenek a rászorultak – havi jövedelmüktől függően. A hajléktalanokat is befogadják egész napra, sőt rendszeresen megfürdetik őket és a ruhájukat is kimossák a gondozók.

Szóba kerül a közművesítés szükségessége, ugyanis az Orbán-templomtól észak-nyugatra nincs szennyvízhálózat. A polgármester válaszában elmondja, hogy sajnos a környék közművesítésére – a szűk utcák, a sajátos településszerkezet miatt – nincs pénz a városnak.

A klubban az ápolónők láthatóan gondoskodók, igyekezők, szívükön viselik rászorultjaik sorsát. Meghozzák az ebédet. Végigjárjuk még az otthon helyiségeit és megállapítjuk, hogy mindenütt rend van és tisztaság, azután nem zavarunk tovább.

Ahogy figyelem, el kell ismerem, hogy Hiesz György viselkedése hiteles, az emberek iránti érdeklődése őszinte. Közvetlensége, kapcsolatteremtése nem hamisan leereszkedő, inkább derűs, empátikus. Ha valamilyen ügyben tehetetlen, akkor inkább nem mond, nem ígér semmit.

A délután 13 órakor kezdődik a VG Rt. gazdasági igazgatójával, ahol a szennyvíztisztítómű nagyberuházásának hitelügyeit tekintik át. Ezt követően a kamerás biztonsági térfigyelő rendszer szakértőjével merülünk hosszú és részletes tájékoztatásba. Vendéglátóm udvariasan belevon a beszélgetésbe, bármikor kérdezhettek, észrevételeket közbevetettek Arról van szó, hogy csupán 6–7 millió Forint áll rendelkezésre e célra, de a pályázó vállalkozók ennél magasabb összegű ajánlatot terjesztettek elő, amely ráadásul nem kábelen, hanem rádiófrekvencián juttatná el a képet a

kameráktól a figyelőközpontba. E rendszer – mint megtudtuk – külső vevőkészülékkel zavarható, sőt az adás fogható, ráadásul drága. Azon kívül előkészületben van egy BM-rendelet, mely az ilyen adattovábbítást hamarosan megtiltja. A szakember felhívja figyelmünket, hogy a kamerák telepítésénél általában felhasználhatók – jelentős megtakarítással – a már kiépült televíziós kábel-rendszerek, melyekben mindig van két-három sötétvezeték. Megtudjuk még, hogy az ország számos belvárosában működő térfigyelő rendszer, amely a tapasztalatok szerint nemcsak a potenciális bűnözőket, hanem a garázdákat is kiszorítja a megfigyelt területekről, ezáltal ugrásszerűen növekszik a közbiztonság. A továbbfejlesztés a városból kivezető utakra fog majd terjedni, mivel a rendszerrel együtt jár az összes járműforgalmat, tehát a lopott autót is beazonosító program.

Már késő délutánba hajlik az idő. Hiesz polgármesternek a mai napon legalább húsz ügyben kell még feladatokat szétosztani a délelőtt hallott lakossági problémák, ügyek bajok kapcsán. Készülnie kell a következő képviselőtestületi ülés előterjesztéseire, azok megfogalmazására. Nem beszélve arról – merül fel bennem – hogy a kiosztott feladatok elvégzésének ellenőrzése, számonkérése is külön feladat. Mint kiderül, valós problémára tapintottam. A polgármester elmondja, hogy jövőre egy új ügykezelő, feladat-kiosztó és lekérdező rendszer lép majd életbe a városházán, ami vélhetően még hatékonyabbá teszi a hivatal munkáját.

A nap utolsó programja az országos népszavazásról szóló pártrendezvény, amelyen Hiesz György, mint a város, közjogilag első embere házigazda illetve levezető elnök. E rendezvényen elhangzottak azonban nem tartoznak cikkünk témái közé, mivel nem közvetlenül érintik a város sorsát.

A gyűlést követően még röviden átbeszélgük a nap eseményeit. Riportalanyom nem kíván semmilyen korlátot szabni az írás tartalmára vonatkozólag, mint ahogy a nap során egyszer sem hangzott el a szokásos „ezt most ne írja meg” formula sem.

Valahol már korábban leírtam, hogy sokszor nem szeretnék a helyében lenni.

Radó István

December 8-án Dr. Fodor Gábor országgyűlési képviselő és Keresztes József alpolgármester vendéglátásában ismét megrendezésre került a Liberális Klub soron következő estje. A vendégeket a házasságkötő terem előtti tüntetők fogadták, akik még mindig a népszavazás lázában kampányoltak. Mielőtt továbbmennénk, álljunk meg egy szóra a tüntetőknél. Demokratikus országunkban mindenkinek szíve-joga véleményét, ellenvéleményét elmondani, de illendő ezt oly keretek között tenni, mellyel nem sértjük, alázunk meg a másik felet. Dr. Fodor Gábor országgyűlési képviselő panaszkolta el a sajtó képviselőinek, hogy nem egyszer találkoznak a jobboldali tüntetők részéről olyan megnyilvánulásokkal, melyek a jó ízlés határát bőven átlépi (hígító az ajtóra öntve, vizet, szeméthalom és társai).

Megelőzve az ilyen viselkedéseket, lapunk szívesen ad helyet az ellenvéleményezők számára is.

További kellemetlen meglepetéssel folytatódott az este, a rendezvény vendége, *Pallagi Ferenc*, a NAP TV műsorvezetője, a BLIKK volt főszerkesztője ismeretlen okok miatt nem jelent meg. Így a két vendéglátónk a beszélgetést a honi közéleti eseményekkel kezdte, kikerülhetetlennek tűnt a múlt heti kudarcba fulladt népszavazás témájának boncolgatása. Bepillantást nyerhettünk az SZDSZ állás-

A Liberális Klubban jártunk

foglalásába, különböző hozzászólásokat, kritikákat hallhattunk.

Hazánkban a rendszerváltás óta megtörtént a második eredménytelen népszavazás. Ezt megelőzően 1990-ben a köztársasági elnök megválasztási módjáról szóló népszavazás fulladt érdektelenségbe. A beszélgetés során felmerült a kérdés, csupán érdektelenségről volt-e szó a vasárnapi szavazás során vagy egy tudatos döntés, a „dönteni nem akarás” eredményét láthatjuk? Jók voltak-e a kérdések? Lehet-e ezekre az összetett dolgokra egyszerű igennel vagy nemmel válaszolni? Tisztában vagyunk döntéseink következményeivel? Több érdeklődő kérdései, hozzászólásai után úgy éreztem, vagyunk még egy páran, akiknek kérdései támadnak a kórház privatizációjával kapcsolatban. Különböző politikai nyomások alatt próbáljuk meghozni lehető legjobb döntéseinket, de sokszor maga a harc-mely néha már ízléstelenségbe megy át-szegi kedvünket. Legyünk a jobboldal szemében „tisztességes magyar emberek” vagy a határon túli honfitársainktól sajnáljuk a pénzt? Nehéz az értelmi és érzelmi arany középutat megtalálni.

Mivel a Liberális Klubban jártam, szeretném témaindításként az ő véleményüket közölni, s szí-

vesen várjuk az ehhez kapcsolódó hozzászólásokat. Fodor Gábor szerint az eredménytelenség lett a legjobb eredmény, minden más döntés rosszabb következményekkel járt volna. Az egészségügy privatizációjának ügyében nem szabad lezárni az utat a magántőke előtt. A kórházak pénz- és munkaerőhiánnyal harcolnak, eddig egy kormány sem tudott kézzelfogható változást elérni az ügyben. Alapul kell venni azokat a dolgokat, melyeket már privatizáltak és gond nélkül működnek. Ide tartoznak a gyógyszerárak rendszere és a magánorvosi rendelők. Ezeket a helyeken a betegek javát szolgáló változások történtek. A második kérdésnél a kettős állampolgárság ügyében adhattuk levoksunkat. Az SZDSZ szerint elsősorban azt kell vizsgálnunk, mennyire szolgálja a mi és a határon túl élő magyarok érdekeit, ha automatikusan megkapják a kettős állampolgárságot. Felmérések azt mutatják, a határon túliak többsége nem szeretne az anyaországba költözni. Mi lesz azokkal, akik szülőföldjükön szeretnének maradni, akik a kisebbségi jogaikért, autonómiájukért küzdenek?

Az egyszeri polgár, ha akar, ha nem Magyarországra kell jöjjön, mivel ezeket a jogokat szülőföldje már nem fogja biztosítani számára.

Mi a jó megoldás? Az SZDSZ szerint az egyént saját döntésében kell támogatni, ha jön, abban, ha marad, abban. Elképzelésük szerint, azokat az embereket, akik magyar állampolgárok szeretnének lenni, nyitottabb bevándorlási politikával, az értelmetlen korlátozások feloldásával kellene segíteni. Ha már meghozták ezt az összetett, bonyolult döntést, ne nehezítsük dolgukat megalázó procedúrákkal. Biztosítani kell a könnyebb letelepedést, hogy itt élő, adófizető polgárokká válhassanak. Viszont, akik úgy döntenek, hogy nem kívánnak Magyarországra költözni, akkor a hazájukban kell őket támogatni. Biztosítani kell számukra az autonómiát, a kisebbségi jogokat, a kulturális intézmények támogatását és a vízumpolitika is javításra szorul. Az SZDSZ tehát nem a határon túli magyarokat, hanem a módszert utasítja el.

Az aktuális politikai események megbeszélése után került sor a vendégek hozzászólásaira, kérdéseire, mely során szimpatikusnak találtam, hogy más nézetek képviselői is helyet kaptak a beszélgetésben, nem csak egyoldalú előadást hallhattunk. Búcsúzóul programjánként ígéretet kaptunk a Pallagi Ferencsel történő beszélgetés bepotolására, s januártól további, érdekes közéleti személyiségek bemutatására.

Nagy Viktória

Bemutatkozik a 15 éves Magnetec-Ungarn Kft.

Az idei év nyarán ünnepelte 15. születésnapját a Pipis-hegy erdői között fekvő Magnetec-Ungarn Kft. A vállalat profilja a hibaáram kapcsolók (relék), és nagyfrekvenciás szűrők, fojtók gyártása, az úgynevezett „gyűrű alakú lágymágnesek”.

A gyárban jelenleg 240 ember dolgozik, azonban a kezdet kezdetén csupán 4-5 alkalmazottat számlált a vállalkozás.

A Krónika az alapító tagok egyikét, *Farkas Andrást*, jelenleg a Felügyelő Bizottság elnökét, valamint *Minczér Kálmánt*, a cég tanácsadóját kérdezte a vállalat alakulásáról és fejlődéséről:

„1988 őszén Németországban, *Langenselbold* városban működő Magnetec vállalat vezetői fejében felmerült a kérdés, hogyan lehetne a vállalkozás versenyképesebb. A megoldás egy magyarországi cég alapítása volt, ahol a nikkel-vas anyagú fémszalagokból olcsóbban tudtak magokat tekeríteni. Így '89 júniusában megalakult Gyöngyösön a magyarországi vállalat, Mágnesmag néven. A tekerelő gépeket Németországból szállították át, majd az itt elkészült magokat a langenselboldi vállalat további feldolgozás után adta el nyugat-európai cégeknek.

Amint bebizonyosodott, hogy a magyar szakembergárda képes megfelelő minőséget és mennyiséget előállítani, úgy nyílt lehetőség a további gyártási fázisok áthelyezésére.

A hőkezelés feltételeinek megteremtéséhez szükségessé vált, hogy a vállalkozás nagyobb telephelyre költözzön. Ekkor került át a cég a Karácsondi útról a mai Vishay épületébe. A bővítésekkel együtt nőtt a dolgozók létszáma és később már a további munkaműveleteket: tokozást, betekerelést is Magyarországon végezték. '93 decemberében alakult meg a Magnetec-Ungarn Kft. A jelenlegi telephelyet '96 júniusában vásárolta meg a cég, és a romos épület felújítása után, '97 májusában kezdődött meg a termelés, közel 4200 m²-en. A technikai fejlődés és a bővítések miatt szükségessé vált egy új csarnok kiépítése, így a 2000-es évtől már több mint 5000 m²-en folyhatott a gyártás.

Ebben az évben kezdődött meg a kristallinos szerkezetű alapanyagok használata mellett a nanokristályos technológiával előállított szalagok alkalmazása is: kiindulásként kristályszerkezet nélküli (amorf) szalagot készítenek, melyet olvadt állapotából hirtelen lehűtenek. Ez az anyag hasonló, mint az üveg, ezért „fémüveg-

nek” is nevezik. Speciális hőkezelési eljárással készítik a nanokristályos szerkezetű magokat, melyek jól hasznosíthatóak 30 MHz frekvencia tartományig. Ezekből rádió-frekvenciás zavarűröket, fojtóberendezéseket készítenek. Ezen alkatrészek napjaink háztartási berendezéseiben, autókban, számítógépeiben kerülnek felhasználásra. A vállalkozás napjainkra a kezdeti havi 80.000 db. mag gyártását jóval túlszárnyalta, ma már több mint 1.000.000 db. mag készül, melyek hőkezelésére több, speciális hőkezelő kályha, valamint az elektromágneses értékek mérésére mérőgépek állnak rendelkezésre. Jelenleg a teljes gyártási folyamat Magyarországon zajlik, csak a marketing és a kereskedelmi feladatokat végzik Langenselboldban.

15 év alatt a Magnetec-Ungarn Kft. hosszú utat tett meg. Dinamikus fejlődésével a kezdeti 4-5 fős kis társaságból igazi közép vállalkozássá nőtte ki magát. Reméljük a következő 15 év még sikereesebb lesz.

Boldog születésnapot!

AT

KRÓNKA a Krónikában

Válogatás két évszázad érdekes városi határozataiból:

1664. Gyöngyös

Evlia Cselebi török utazó ilyennek látta a híres „Gengös várost”:

„Gyöngyös ... Az egri elájetben 8000 alacsonyabb-magasabb deszkazindelyes szép háza van. Nyolc bírása, kezükben ezüstbottal, vállukon prémes mentével „bíró” néven kormányozza a várost.

E nagy város a Mátra hegy tövében fekszik, s a Mátra folyó keresztülfolyik rajta, és két részre osztja. Kertjei és tiszta utcái vannak. E város a Mátra szélénél délkeletre terjed, és hosszúsága 8000 lépés. Összesen nyolc temploma van. Van 1060 boltja, melyek mindegyikében szép, bájos, hitetlen leányok üldögélnek, és mindenféle árucikket árusítanak. A városon keresztülmenő folyó néhány malmot hajt. Háza többnyire téglalapítkészűek és csinosak. A városnak hosszában 10 szélességében 5 utcája van; mindegyik utcában egyik végétől a másikig keresztülrátni, mint a tükörben, olyan egynesek.

Ezernél több posztó- és sajkaműhelye van. Lakossága kereskedő, kik minden közadótól fel vannak mentve, azonban Felső-Magyarország kormányzójának, a sánta palatinusnak adót fizetnek. Noha két kilids alá tartoznak, az oszmánoknak ajándékon kívül semmi mást nem adnak, azonban minden évben az egri vár kijávitáshoz és tatarozásához hozzájárulnak.

Egykoriban ezek Eger meghódítójaik, Mohamed szultánnak egy kenyeret és háromszáz pár ökröt adtak ajándékkul, s ezért kapták a szabadalomlevelet. Ez nyílt város, városfalai nincsenek. Vize és levegője kellemes. Kertjeinek száma 28000-re megy. Édes ízű, bő levű tizenhétféle szőlője van, s közte hétféle muskát szőlő. Borának nincs párja sem Arábiában, sem Adsemországban, csak a Tenedosz-szigeti hasonló hozzá. Rózsaszínű, reher és zafírhoz hasonló sárga borai vannak, amelyeket hosszúkás edényekben küldenek ajándékkul megízlelés végett. Fehér, tejhez hasonló pálinkája is van. Tizenöt akóra menő ánizsmagos, szezámfűszeres, fehér cipókenyere nagyon ízletes. Szóval – igen virágzó város ez.

A pasának 5000 piasztér ajándékot adtak, és nagy vendégséget rendeztek, amelyen én is jelen voltam.”

Szómagyarázat:
saják = posztófajta;
sánta palatinus = Wesselényi Ferenc nádor;

kilids = egy adófajta;
Adsemország = Perzsia;
szezámfű = illatos, olajos növény;
piasztér = török pénzegység.

R.G.

Természetjáró ifjúsági vezetők országos találkozóján

A Természetjáró Fiatalok Szövetsége hagyományosan november közepén tartotta meg az IVOT-ot, az Ifjúsági Vezetők Országos Találkozóját. Az eseményt a Kékes Turista Egyesület szervezte a Mátrában, a Recsk fölötti Vár-bükki erdészházban.

A szép erdei környezetben lévő helyszínre péntek délután érkeztek a meghívottak. A program este ötkor indult, amikor is *Szuromi László*, a Mátrai Tájvédelmi Körzet vezetője tartott előadást a magyarországi természetvédelem helyzetéről, a környék védett természeti értékeiről. Jól kiegészítette őt *Molnár Csaba* botanikus, akitől többek között azt is megtudtuk: elképzelhető, hogy a mátrai ősjuhar nem egyedüli példány a világon. Este *Simon Péter*, a Kékes TE elnöke számolt be az egyesület tevékenységéről, eredményeiről, majd bemutatta a Mátra internetes útikalauzát, a www.matrahegy.hu honlapot. Az ezt követő baráti beszélgetés mellett sokan választották a kézműves foglalkozást a gyöngyösi Kolping Házból érkezett *Molnár Ibovával*.

A szombat délelőtt a túráké volt, bár ezt nem segítette az egész nap intenzíven zuhogó eső. A versenyzést kedvelők az Avar Kupa tájékoztatósi versenyen vadásztak a bójákra, míg a többiek egy „sima” 15 km-es túrával derítették fel az esőfelhőbe burkolódzó hegyoldalok turistaösvényeit. Sokan még a zuhanyzást is kipróbálták az Ilonavölgyi vízesésnél, hiszen ekkor már mindenkinek mindene vizes volt...

Délután – már száraz körülmények között – *Bárdos Ferenc*, a Nemzeti Civil Alapprogram Országos Tanácsának elnöke a magyarországi ill. európai civil társadalom 20. századi fejlődéséről, valamint az NCA aktuális történéseiről adott

tájékoztatót. *Dr. Nagy Árpád*, a Nemzeti Civil Alapprogram Észak-magyarországi Regionális Kollégiumának elnöke a Heves megyei civil összefogásról, az alapprogram pályázatairól tartott beszámolót. Az előadásokat kötetlen beszélgetés követte, a hallgatóság számos kérdésére pontos választ, hasznos információt kapott. Este *Németh Imre*, a Magyar Természetbarát Szövetség főtítokára az ifjúsági turizmus helyzetéről és lehetőségeiről, a kormányzat jelenlegi és tervezett szerepvállalásáról beszélt. Ezt követően *Lohász Cecília* az Ifjúsági Természetjárók Nemzetközi Szervezetének képviselőjében mutatta be a szervezet működését, céljait, a sokszínű és összetartást erősítő programok szervezésének technikáit. A témák jókedvű megvitatása éjszakába nyúlt, a hangulatot tréfás játékok fokozták. Vasárnap reggel *Kovács Olivérrel*, a Kassai Környezetvédelmi Hivatal vezetőjével beszélgettünk a természetvédelem és a turizmus szlovákiai kapcsolatáról, a határ menti együttműködések lehetőségeiről. Zárásként *Márton István*, a TFSZ elnöke tájékoztatót a szervezet foglalkoztatott aktuális kérdésekről.

Ez az IVOT talán egy kicsit más volt, mint az eddigiek. Igyekeztünk olyan előadókat megnyerni, akik hasznos információkkal tudnak szolgálni mind a civil élet, mind a környezet- és természetvédelem, mind a természetjárás, az ifjúsági nevelés terén. Mindemellett a találkozó legfőbb értékének azt tartom, hogy sikerült egy kicsit közelebb kerülnünk egymáshoz, tapasztalatot cserélnünk, megnyílt a lehetőség új együttműködések, barátságok szövésére.

Szóval... én jól éreztem magam. Remélem, hogy a többiek is.

Simon Péter

MÁTRA HONVÉD KASZINÓ

Kulturális rendezvények, kiállítások, nonprofit információs és szolgáltató iroda.
Civil Ház. Kulturált környezet.

Helyiségek bérbeadása. Internet-használati lehetőség, irodai szolgáltatások.

3200 Gyöngyös, Fő tér 9., Tel/fax: 37/500-510; E-mail: mahokasz@axelero.hu

Minden hó első hétfő: 16-19-ig
Minden hó utolsó péntek 16-19-ig
Városszépítő és Védő Egyesület Veterán Autó és Motor Egyesület Magyar Veterán Repülők Szövetsége
Dr. Puky Árpád szervezete

Minden hónapban egy-két alkalom:
Mátrai Méhészek Egyesülete 17-19-ig
Gyermek, Ifj. és Diák fórum 14-16-ig
Tartalékos Honvédelmi Klub 17-19-ig
Egészségügyi Tanács 14-16-ig
Közművelődési Tanács 14-16-ig
Helyőrségi Nyugállományúak Klubja (választmányi ért.) 16:30-ig

Magyar Vöröskereszt Területi Szervezete 14-16-ig
Könyvek Helyett Alapítvány 17-19-ig
Mátra Turista Egyesület 16-18-ig
Honvéd „Zalka Máté” Sport Egyesület 16-18-ig
Otthon Európában Egyesület 18-20-ig
Gyöngyösi Polgárőr Szervezet 9-12-ig
Lignit Bányászok Alapítványa 15-17-ig

Kulturális és Idegenforgalmi Bizottság

Honvéd Szakszervezet

V-33 Postagalamb Sport Egyesület

Mamma Klub

Sport Tanács – Junior Ari Alapítvány

Minden hétfőn:

Fogyasztóvédelmi Szövetség

Minden kedden:

Vakok és Gyengén látók gyöngyösi Szervezete

Minden szerdán:

Fehér Gyűrű Áldozatvédő Egyesület

Abafiak Csobánka Hagományörző

és felfedező törzs

Minden csütörtök: Kézimunka-kör

Stúdió vagy amit Akartok... színtársulat

Minden pénteken: Mátra Ördögcsékér Alapítvány

Fortuna SE.

Minden héten: Hétfő és csütörtök:

Helyőrségi Nyugállományúak Klubja

Csütörtök és péntek: Fagyik Egyesület

Bogácsa Együttes KMK. Zenekar

Fontos Önnek városunk ökölvívó-sportja?

Kérjük, szenteljen néhány percet e levél elolvasására, reméljük nem lesz érdektelen és talán egy jó kapcsolatot sikerül megalapozni a későbbiekben.

Gyöngyös város ökölvívó sportja közismerten elsőrendű hagyományokkal bír, melyekre méltán büszkék lehetünk, több kupa győztesei voltak a nagymúltú ZALKA HSE Ökölvívói és egy alkalommal az NB I-ben is az első helyen végeztek ökölvívóink. Nem mellékes szempont az sem, hogy ezek a sportesemények városszerte igen népszerűek voltak, és komoly tömegeket tudtak megmozgatni, egészen napjainkig. Például 1998-ban a Város egyetlen nyereséges sporteseménye a MÁTRA Kupa 3 napos viadala volt, melyet szintén saját erőből a támogatói kör segítségével sikerült kigazdálkodni. Nem kívánt párhuzam a helyi futballal eredményessége, támogatottsága, nézettség terén, de szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a mi rendezvényeinken országos ismertségű klubok (TK, VASAS, NYIREGYHÁZI VSC, UTE, a teljesség igénye nélkül) országosan kvalifikált versenyzői vesznek részt. Magyarországon a GYAK ökölvívó szakosztálya honosította meg a női ökölvívást és már öt alkalommal, rendeztük meg az országos hírnévnek örvendő AMAZON kupát. Az utánpótlás területén is büszkélkedhetünk sikerekkel, hiszen az elmúlt években már két alkalommal állhatott a dobogó legmagasabb fokára országos bajnokságon Gyöngyösi ökölvívó.

Megalakítottuk a sportiskola keretén belül az ökölvívó szakosztályt, megpályáztuk a 2005. évi DIÁK OLIMPIÁT és mostanra kiderült, hogy a pályázatot elnyertük.

Az eredményes működés csak úgy lehetséges, ha a támogatási kört igyekszünk bővíteni és egyben az ökléklámozói is leszünk. Tehát mi nem konkrét eredmények felmutatása nélkül szeretnénk pénzért „kalapolni”, hanem a már meglévő bázist szeretnénk bővíteni, az eredményeket gyarapítani, illetve lehetőség szerint magasabb színvonalú, jobb rendezvényeket szervezni, visszahozni Gyöngyösre a hatvanas, hetvenes éveket. Kérjük, ha módjában áll ne hagyja, hogy ez a régi sporthagyomány megfelelő támogatottság hiánya miatt leszállóágra kerüljön, most amikor országos viszonylatban a kiemelt sportágak közé lett sorolva. Ha sikerült felkelteni érdeklődését, kérjük a 06-30-2491127 telefonszámon jelezze.

Eperjesi Mihály

Mi legyen a „zselléreközökkel”?

A XVIII. század végén, talán 1780 körül kezdhették a kapások „kialakítani” a gyöngyösi zselléreközöket. Nem gondolták, hogy 200 év múlva mekkora problémákat okoz majd, az akkor zseniális megoldás, mellyel az ingatlanadónak csak a töredékét (1/2; 1/3, 1/4 ... stb.) kellett fizetnie egy családnak. Az első problémák az 1908-as és 1917-es tűzvész idején mutatkoztak, de a jelenleg még meglévő zselléreközöket ez közvetlenül nem érintette. Az egész városban nem volt közmű (vízvezeték sem!), tehát a város teljes területén a közművesítettség mértéke azonos volt. Aztán megépült a városi vízvezeték-hálózat, majd később az elektromos is. Probléma még ekkor sem jelentkezett, mert nem nagyon volt fürdőszoba, vízöblítéses WC, automata mosógép. Ezek mind kényelmesebbé, higiénikusabbá teszik az életünket, de sajnos folyékony hulladékot, szennyvizet „termelnek” közbe, melyet biztonságosan el kell távolítani és ártalmatlanítani. Később okos emberek kitalálták, hogy ha a földgázt vezetékkel eljuttatják a háztartásokba, lehet vele fűteni meg főzni, nem kell többé fát vágni, rőzsét gyűjteni. Ugyanakkor a gázzal vigyázni kell, mert robbanhat, ha nem jól vezetjük, használjuk. Ezen a két ponton elkezdtek nőni a különbségek az utcák, a városrészek között. Ahol elegendő hely volt és sok fogyasztó, oda érdemes volt – gazdaságilag, műszakilag – hamar bevezetni.

Nem lehet „levetkőzni”, semmisnek tekinteni a történelmi, környezeti adottságokat. Minden embernek megvan a munkához való joga, mégis sok a munkanélküli. Mindenkinek megvan a tanuláshoz való joga, sokan mégsem érettségiznek, diplomáznak. Az Európai Unióban és Magyarországon mindenkinek egyforma joga van arra, hogy tiszta, egészséges, biztonságos környezetben éljen, mégis óriási különbségek vannak a lakókörnyezetek között. Kemény munka és fejlődés eredménye, hogy majd mindenhol van vezetékes ivóvíz és elektromos áram, nem véletlen, hogy ezek ma már „kötelező” felszerelések a lakóterületeknek. Ehhez „mindössze” 60-70 évnek kellett elteltie. A szennyvíz vezetékes elszállítása, a vezetékes gáz – előbbiekhöz képest – újkeletű dolog. A szennyvíznek gravitálnia kell, a gázt meg óvatosan kezelni. Ez a probléma nem is kicsi. Kemény, szigorú szabványokat, szabályokat kell betartani, különben eldugul, szivárog, szennyez, robban.

Az utóbbi években egyetlen város sem tudta megtenni, hogy össz-közműves, burkolt úttal, közvilágítással ellátott telkeket önköltségi áron alul adjon, ezért minden új, „zöldmezős” utcában az ingatlan-tulajdonosok fizették a közművesítés, utépítés költségeit. Így volt ez Gyöngyösön is, a Diósmalom és a Gyöngyvirág úti lakóterületeken, az északi Kálvária-parton vagy a Kakastánc utcában.

A hagyományos, meglévő lakóterületeken viszont az „új” közművek közül a gázvezeték teljes egészében – minden ingatlanulajdonos maga viseli a költségeket –, a szennyvíz-vezeték építése csak részben önerős. A szennyvíz megfelelő elvezetése és ártalmatlanítása környezetvédelmi közérdek, ezért az állam, az önkormányzat a költségek jelentős részét magára vállalja. Az út- és közvilágítás építése ezeken a területeken ugyanakkor teljes egészében közpénzből történik. Gyöngyös város zselléreközös városrészein a szűk közterület

csak az egyik probléma. A másik, nem elhanyagolható gond a lakótelkek kicsi, szűkös volta. 150-200 m²-es telkekre 6-7 millió forint közművesítési, utépítési költség jut, ami gondolkodóba ejtő. Egész Gyöngyösön, de még sok városban sincs olyan magas m²-árú építési telek, mint a zselléreközökben. A magas költségek vállalása ellenére sem lesznek azonban világosabbak, szellősebbek, nagyobbak ezek az ingatlanok. Ezekre a kérdéseken azonban sikerült túljutni.

Nem igaz az, hogy 2002 szeptemberében a testületi ülésen „leírták” a zselléreközökben lakókat, mert fontosabb volt a víztorony és környéke. Ott is komoly problémák vannak és azzal is foglalkozni kell, mert az ott élők igényei is jogosak. Ha összeadjuk városunk legproblémásabb helyein (Kossuth Lajos utca északi és déli oldalán fekvő zselléreközök, Vachott Sándor utca déli és északi oldalán fekvő zselléreközök, Petőfi utcai zselléreközök, Duranda) a jogos és szükséges korszerűsítési, közművesítési, utépítési költségeit több milliárd forintot kapunk. Nem élünk álomvilágban, be kell látnunk, hogy csak a város gazdasági erejével számolva gyors és áttűző erejű változást nem lehet elérni. Különös tekintettel arra, hogy a városrészek rehabilitációja során többször ütközni kell a jogos magánérdekkel is. Relatív ugyan nem, de abszolút értelemben sok magáningatlant kell „átalakítani”, megszüntetni ahhoz, hogy normális megoldást el lehessen érni. Nemcsak pénzről, szűk közökről van szó tehát. Több tucat család együttműködését kell elérni ahhoz, hogy több száz család komfortosabban, kényelmesebben élhessen.

A földgáz-vezetéknek van egy rossz tulajdonsága, a szennyvíz-vezeték fölött halad. Józan ésszel belátható, hogy előbb azt kell megépíteni, ami alacsonyabban van. Szennyvíz-vezetékét pedig csak akkor lehet lefektetni, ha van hova. Jelenleg sajnos még nincs. A zselléreközökre és a Durandára évről-évre elkülönített külön költségvetési keret lassú, de biztos felzárkózást eredményez a város többi részéhez. A folyamatos Európai Unió pályázati lehetőségek ugyanakkor gyors megoldással is kecsegtetnek. (Ez a „forrás” csak most nyílt meg előttünk.) Türelmem így is, úgy is szükség van. Lehetne hibáztatni a XVIII. századi zselléreköt, miért nem gondoltak a gázvezeték-szabványra, a szocializmus időszakára, mert nem szánálták mindenhol az ilyen beépítést. Gyöngyös város közössége – a képviselő-testületen keresztül – segíteni akar, de erején felül akkor sem tud. Kérjük megértésüket.

Németi László

LAPUNK KORÁBBI SZÁMAI AZ INTERNETRŐL IS LETÖLTHETŐK:
WWW.GYONGYOSIKRONIKA.HU